

ایده پردازی در عکس‌های زیارتی

مهدی فاضل

دم دستی‌ترین نوع برخورد، و یا بعنوان برخوردی حرفه‌ای تر، جستجوی فضاها و موضوعاتی (آدمها، اشیاء، متن‌ها و نمادها) توسط عکاس، و انتخاب و ثبت آنها، بیشترین سهم را در رویکردهای عکاسان به خود اختصاص می‌دهد؛ اما در این هر دو برخورد، عکاس، تابع بیرون خواهد بود و این اتفاقات بیرونی ست که خلق عکس را رقم خواهد زد؛ اینکه دوربین (عکاس)، بدون هیچ طرح و اندیشه‌ی قبلی، سرگردان در پی یافتن اتفاقی خاص، واقعیات را ورق بزند تا به سوژه مورد نظر برسد، اگرچه در پاره‌ای موارد، به نتایج مثبت و تک عکسهای خوب و عکاسانه هم منتج می‌شود، اما در چنین رویکردی موضع فکری عکاس، تاحدودی در حجاب است... حال آنکه امروزه جایگاه و نقش عکاس، در ساحت هنر، اثر جستجوگر منفعل و منتظر و شکارچی زیبایی، به متفکر و نظریه پرداز و خالق زیبایی تغییر ماهیت داده است و عکاس امروز کسی ست که اندیشه و دغدغه‌ی خاص را در عکسهایش پیگیری می‌کند و اگر هم به ثبت مستند واقعیت پیرامون می‌پردازد، با طرحی از قبل فکر شده و کاملاً گزینشی به عکاسی می‌پردازد.

یقیناً پرداختن به «مجموعه عکس» و «پروژه‌ی عکاسی»، بدون پیش طرح و ایده اولیه امکان پذیر نخواهد بود و شاید همین نیاز به مطالعه و ایده پردازی اولیه در خصوص

وقتی سخن از موضوع زیارت در عکس‌ها می‌شود، بلافاصله تصاویری از زیارتگاههای با معماری کمابیش مشابه، پنجه‌های درافکننده در ضریح، مردمانی به نماز ایستاده در اماکن زیارتی، و یا عکسهای یادگاری موسوم به «حرم و باسراگه» و تصاویری در همین حال و هوا، به ذهنمان هجوم می‌آورند؛ تصاویری که به دلیل کثرت مواجهه با آنها، به کلیشه تبدیل شده اند و همین همسایگی دیوار به دیوارشان با آن مفاهیم کافیسیت تا در رویکردی خلاقانه و عکاسانه، جایگاه مطلوبی نداشته باشند!

هنگامی که سخن از عکاسی موضوعی به میان می‌آید، برخورد مستقیم و گزارش گونه با موضوع، به عنوان ساده‌ترین و

موضوع و حواشی آن، یکی از دلایل عمده عدم اقبال عکاسان به مجموعه عکس و «فتوپراجکت» باشد! در همین بازگشت به موضوع و اندیشه ورزی پیرامون آن است که بسیاری از مفاهیم، بازتعریف می شوند، افقهای جدیدی گشوده و راه تصویری کردن دغدغه های عکاس، گشوده می شود. در چنین رویکردی، دیگر عکاس، وابسته و محکوم به حضور در مکان زیارتی برای تولید اثر با موضوع «زیارت» نخواهد بود! مجموعه ای پذیرفتنی تبدیل اش کرد.

موضوع و حواشی آن، یکی از دلایل عمده عدم اقبال عکاسان به مجموعه عکس و «فتوپراجکت» باشد! در همین بازگشت به موضوع و اندیشه ورزی پیرامون آن است که بسیاری از مفاهیم، بازتعریف می شوند، افقهای جدیدی گشوده و راه تصویری کردن دغدغه های عکاس، گشوده می شود. در چنین رویکردی، دیگر عکاس، وابسته و محکوم به حضور در مکان زیارتی برای تولید اثر با موضوع «زیارت» نخواهد بود! مجموعه عکسی که «جمشید فرجوند فردا» با عکاسی از

عکس ها: جمشید فرجوند فردا